

**Päätös maa-ainelain 4 §:n mukaisesta maa-ainesten ottamislupahakemuksesta,
Kätkävaaran kallioalue, Pelkosenniemi**

HAKEMUS

Luvan hakija

Hakija:	Metsähallitus Metsätalous Oy
Yhteyshenkilö:	Arvo Olli
Osoite:	PL 8016, 96101 Rovaniemi
Puhelinnumero:	+358 40 0180 461
Sähköposti:	arvo.oli@metsa.fi
Liike- ja yhteisötunnus:	2752751-5

Hakemus ja ottamissuunnitelma

Kiinteistötiedot ja ottamisalueen sijainti

Kunta:	Pelkosenniemi
Maanomistaja:	Metsähallitus
Kiinteistö:	583-893-12-1
Tilan nimi:	Pelkosenniemen Valtionmaa III
Alue, jota päätös koskee:	Kätkävaaran kallioalue 2025

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee lupaa maa-ainesten ottamiseen Pelkosenniemellä Kätkävaaran kylässä sijaitsevalle Kätkävaaran kallioalueelle kiinteistölle 583-893-12-1 Pelkosenniemen Valtionmaa III. Alueelta on tarkoitus ottaa maa-ainesta 50 000 k-m³ 10 vuoden aikana. Alueella ei ole otettu aikaisemmin kallioainesta. Haettava toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle. Toiminta sisältää maa-ainesten louhintaa ja murskausta.

TOIMINTA (HAKIJAN ILMOITUKSEN MUKAAN)

OTTOSUUNNITELMA KÄTKÄVAARAN KALLIOALUE 2025

1. Maanomistus

Ottoalue kuuluu kiinteistöön PELKOSENNIEMEN VALTIONMAA III (kiinteistötunnus 583-893-12-1), jonka omistaa Metsähallitus.

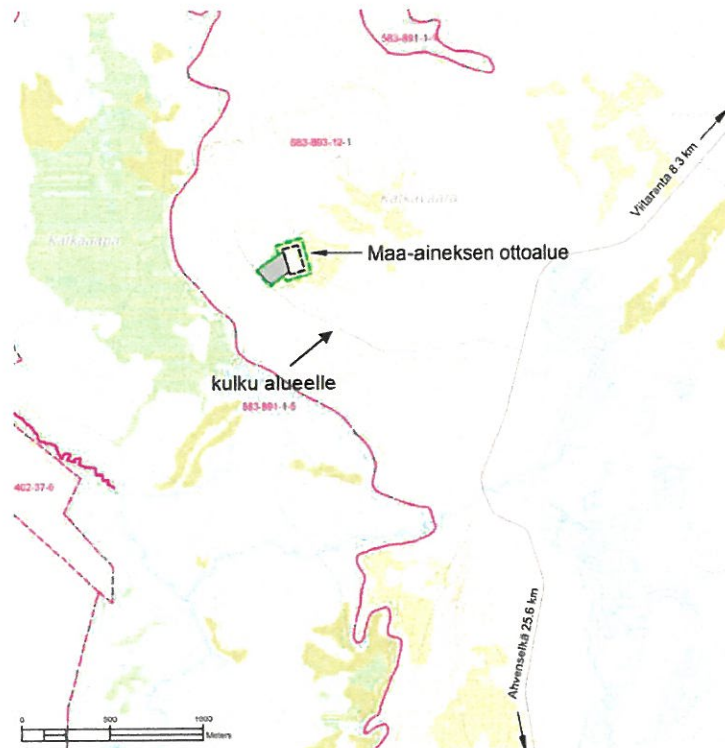
2. Yleiskuvaus

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee maa-ainesten ottamislupaa Kätkävaaran kallioalueelle. Hankealue sijaitsee Pelkosenniemen kunnan Kätkävaarassa noin 17 km kuntakeskuksesta koilliseen. Suunnitellun maa-ainesottoalueen toiminta-alueen yhteispinta- pinta-ala on 2,9 ha (sisältäen koko alueen pinta-alan vihreitä

viivoja myöten), josta varsinainen ottoalue on 1,2 ha ja varastointialue (sis. tukitoiminta-alueen) 1,7 ha. Suunnitellulta alueelta ei ole otettu aikaisemmin kallioainesta.

Lähin isompi kylä Viitaranta on n. 6 km koilliseen ottoalueelta. Sijaintikartta alla:

Alue sijoittuu Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa kaavamerkinnän M 4518 alueelle. Merkinnällä M osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää alueen pääasialliseen käyttötarkoitukseen sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin, joita ovat esimerkiksi loma-asuminen, poronhoito, luontaiselinkeinot, asuminen, maa-ainesten ottaminen sekä jokamiehen oikeuksien mukainen ulkoilu. Alueella ei ole yleiskaavaa.

Kallioaineksen otosta ei aiheudu haittoja lähialueen asutukselle. Lähimmät asuintalot sijaitsevat hankealueelta n. 2,6 km koilliseen (Viitarannantie 89).

Metsähallitus Metsätalous Oy on osallistanut Hirvasniemen paliskunnan ottosuunnitelman osalta, ja paliskunnalla ei ollut huomautettavaa ottosuunnitelmasta. Paliskunnan kanssa on sovittu, ettei vasonta-aikana 1.5–15.6. kohteessa louhita eikä murskata.

Noin 0,5 km alueelta lounaaseen sijaitsee Kätkävaaran-Serrijoen soidensuojelualue ja Serrijoki-Kätkävuoman soidensuojeluohjelma-alue. Kätkävaaran lehtojensuojelualue ja Kätkävaaran lehto lehtojensuojeluohjelma-alue sijaitsevat hankealueelta noin 1,2 km koilliseen. Koska lähin

soidensuojelualue on 0,5 km:n etäisyydellä kohteesta, lintujen pesimäaikana 1.5.–30.6. ei louhita eikä murskata.

Lähin vesistö (Serrijoki) sijaitsee n. 1,5 km hankealueelta lounaaseen. Kemijoki virtaa noin 4 km:n etäisyydellä alueesta. Ottoalueesta 4–4,3 km:n etäisyydellä luoteessa Kemijoen rannassa sijaitsee kaksi muinaisjäännöstä (Ontinojansuu ja Taklamo-oja). Muut muinaisjäännökset sijaitsevat noin 5,3 km:n etäisyydellä ottoalueelta koilliseen (Immosen kämpä) sekä n. 5,5 km:n etäisyydellä ottoalueelta etelään (Murtoselkä).

3. Naapurikiinteistöt

Suunnitellusta ottoalueesta < 2 km:n säteellä ottopaikasta sijaitsee seitsemän rajanaapuria:

- Suojelualuekiinteistö 583–891–1–1, Kätkävaaran lehtojensuojelualue
- Suojelualuekiinteistö 583–891–1–5, Kätkävaaran-Serrijoen soidensuojelualue
- Aihkimännikkö 742–403–58–4
- Valtionmaa VI 742-893-15-1
- Jokilehto 742–403–60–1
- Rätinkimännikkö 742–403–60–7
- Muistola 742–403–60–9

Kiinteistöjen yhteystiedot esitetty erillisessä naapureiden yhteystiedot- liitteessä. Tilojen sijainti ilmenee Kiinteistöt-kartasta 1: 20 000.

4. Nykytilanne kasvillisuuden osalta

Maa-ainestenottoalueella kasvaa varttunutta kasvatusmetsää ja taimikkoa.

5. Pohjavesiolosuhteet ja niiden suojelu

Suunniteltu maamateriaalin ottamisalue ei sijaitse pohjavesialueella. Koekaivuussa ei tullut ilmi pohjavettä, koska kallio tuli aina vastaan alle 1,5 m:n kaivuussyvyydessä. Lähin pohjavesitietoarvio on lounaassa oleva suon pinta n. +187 m merenpinnasta. Lähin pohjavesialue sijaitsee noin 9 km alueelta itään (Ritaselkä 12742110). Kartta alla:

6. Suoritetut maastomittaukset

Suunnittelun pohjana on käytetty Maanmittauslaitoksen maastotietokannan 2 m korkeusmalliaineistosta generoitua maastomallia, jonka tarkkuus voidaan tarkistaa VRSGPS-mittauksilla tarvittaessa. Korkeustasona on käytetty valtakunnallista N2000 – korkeusjärjestelmää. Koordinaattijärjestelmänä on käytetty ETRS-TM35.

7. Suunniteltu ottomäärä ja aikataulu

Suunniteltu ottaminen on esitetty suunnitelmapiirustuksissa. Suunniteltu ottotaso on +226,00 (N2000). Ottamissyvyys on 2–13 m. Maa-aineslupaa haetaan noin 1,2 ha:n alueelle ja 50 000 m³ ottomäärälle 10 vuodeksi. Alueelta saatava materiaali on kalliolouhetta. Maa-aineksen ottaminen tapahtuu louhimalla kalliota. Maamateriaaleja käsitellään ja murskataan alueella vain lyhytaikaisesti kerrallaan. Ottamisen suunta on esitetty suunnitelmapiirustuksissa.

Louhittu kiviaines jalostetaan murskaamalla eri murskelajikkeiksi ja murske käytetään lähialueilla sijaitsevan Metsähallituksen ylläpitämän metsäautotiestön rakentamiseen ja kunnossapitoon. Yhteensä murskaustoimintaa on korkeintaan 49 päivää 10 vuoden lupa-ajan aikana (YSL, 527/2014).

Alueen sijainti ja ottosuunnitelma on esitetty suunnitelmapiirustuksissa. Ottamisalueen kulmat merkitään maastoon paaluin, samoin korkeuskiintopisteet 2 kpl:ta. Tarvittaessa ottamisalueen rajalinjat merkitään tiheämmin, jotta ottamistoiminta pysyy suunniteltujen rajojen sisällä. Ottoalueen kulmien koordinaatit ja ehdotettu kiintopisteiden paikat on esitetty suunnitelmapiirustuksessa. Alueen koordinaatit ovat ETRSTM35 koordinaatti- ja N2000 -korkeusjärjestelmässä.

8. Kallioaineksen ottaminen

Kallioaineksen ottoalue on merkitty maastoon puupaaluilla. Varsinainen ottoalue aidataan ensimmäisen louhinnan/murskauksen jälkeen.

Ottamisalueelle ei haeta ympäristölupaa, koska murskaamon toiminta on tilapäistä ja lyhytkestoista. Yhteensä murskaustoimintaa on korkeintaan 49 päivää 10 vuoden lupa-ajan aikana (YSL, 527/2014) eikä murskaustoiminnasta aiheudu merkittävää ympäristön ja pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kiviaineksen otossa sekä maisemoinnissa huomioidaan alueen maisemakuva sekä alueen geologiset ja biologiset luonnonarvot:

- Meluhaitat luonnolle ja porotaloudelle minimoidaan murskausajankohdalla (porotalous, lintujen pesintärauhoidus). Alueella ei murskata 1.5.–30.6. välisenä aikana.
- Pölyhaitat minimoidaan (tarvittaessa kastelu)
- Ottoalueen viimeistelyssä luiskakaltevuudet ja -muotoilut (ottoalueen ”istuminen maisemakuvaan”)
- Pintamaiden levityksellä edistetään luontaista metsittymistä

Lyhytkestoisesta murskaustoiminnasta tehdään meluilmoitus Pelkosenniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista.

9. Toiminta ottoalueella ja pohjaveden suojele

Tienlaidassa olevalla tukitoiminta-alueella varastoidaan polttoaineet ja hoidetaan jätehuolto sekä kaluston huollot ja tankkaukset.

Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle vaarallisten aineiden säiliöissä tulee olla niiden tilavuutta vastaavat, katetut suoja-altaat sekä ylitäytön estimet ja lukot. Polttoainesäiliöiden suojarakenteiden tulee olla sellaiset, ettei koneiden ja autojen tankkauksen yhteydessä öljyä pääse maaperään ja edelleen pohjaveteen. Alueella ei varastoida jätteitä, öljyjä ja voiteluaineita louhinta- ja murskausajankohtien ulkopuolella. Työkoneiden osalta on valvottava, ettei niistä pääse vuotamaan maahan poltto- ja voiteluaineita eikä hydraulikkaneesteitä. Ottotoiminnan aikana on huolehdittava alueen siisteydestä ja jätehuollosta.

Jätteitä ei saa säilyttää siten, että siitä aiheutuu naapurikiinteistöille likaantumisaavaa. Toiminta-alueella jätteiden varastointi tulee olla jätelainsäädännön mukaista. Jätteet on varastoitava siten, että mahdolliset vuodot astioista eivät aiheuta valumia maaperään:

- Poltettavat, kaatopaikka-, vaaralliset- ja hyödynnettävät jätteet erillisissä kannellisissa jäteastioissa
- Jäteöljyt lukittavissa konteissa tai säiliöissä

Poltettava jäte, kaatopaikkajäte, vaarallinen jäte, hyödynnettävät jätteet ja jäteöljyt on toimitettava asianomaisille keräyspaikoille viranomaisten vaatimusten mukaisesti. Alueella ei saa polttaa eikä sinne saa haudata jätteitä. Mikäli ottoalueelle kertyy valumavesiä, joita joudutaan pumppaamaan alueelta pois, tehdään ottoalueen eteläpuolelle selkeytysallas, johon vedet pumpataan ja josta ne sen jälkeen valuvat pintavaluntana rinnettä pitkin alas.

10. Alueen siistiminen ottotoiminnan aikana ja maisemointi toiminnan päätyttyä

Ottoalueen siisteydestä huolehditaan toiminnan ajan ja lopullinen ympäristön siistiminen tehdään heti ottamistoiminnan päätyttyä. Luontoon kuulumattomat rakenteet, romut ja jätteet viedään asiaan kuuluviin keräilypaikkoihin. Ylijäämäkiviainekset käytetään soveltuvin osin alueen jälkihoitoon.

Viimeistelytyö saatetaan loppuun ottamistoiminnan päätyttyä. Pohjavedelle haitallisia aineita ei saa käyttää viimeistelyssä, vaan ne on vietävä kunnan osoittamaan paikkaan. Kallioaineksen ottotoiminnan päätyttyä varastoidut pintamaat levitetään ottoalueelle, ottoalueen annetaan metsittyä luontaisesti ja se otetaan metsätalousskäyttöön. Mikäli luontainen metsittyminen ei tuota tarvittavaa taimitiheyttä, alueelle istutetaan männyn taimia 2500 kpl /ha. Varastointialueen pinta pehmitetään ottotoiminnan jälkeen ja sinne istutetaan männyn taimia. Ottotoiminnan päätyttyä kulku alueelle estetään tekemällä tielle poikkioja, jonka yli ei päästä henkilöautoilla.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 03.04.2025

Asianosaisten kuuleminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Pelkosenniemen kunnan ja Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) verkkosivuilla 16.05.2025 – 21.06.2025. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Pelkosenniemen kunnan teknisellä toimistolla osoitteessa Sodankyläntie 2, 98500 Pelkosenniemi sekä Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla osoitteessa: <https://kemijarvi.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-luonto/ymparistonsuojelu/nahtavilla-olevat-asiakirjat/>

Asianosaisina kuultiin kahtatoista (13) naapurikiinteistön omistajaa.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta jätettiin kuulemisaikana seuraava muistutus (30.05.2025):

Muistutus maa-aineslupahakemuksesta koskien Kätkävaaran soranottoaluetta

Viitaten maa-aineslupahakemukseen, jossa haetaan lupaa 50 000 m³ kallioaineksen ottamiseen Kätkävaaran alueella Pelkosenniemiellä:

Esitän seuraavan muistutuksen:

Hakemuksen mukainen soranottoalue sijaitsee **välittömästi Serrijoki-Kätkävuoman Natura 2000 -alueen (FI1300905)** ja Kätkävaaran lehdon luonnonsuojelualueen läheisyydessä. Alueet kuuluvat valtakunnallisiin **soidensuojelu- ja lehtojensuojeluohjelmiin**, ja ne on toteutettu luonnonsuojelulain nojalla. Alue on **luonnontilainen, erämainen kokonaisuus**, jonka suojelutavoitteena on säilyttää luontotyyppien ja lajien tila turvaamalla **luonnon omien prosessien mukainen kehitys**.

Suojelun perusteena ovat mm. seuraavat luontotyypit:

- **Aapasuot (7310)**, 790 ha
- **Letot (7230)**, 550 ha
- **Puustoiset suot (91D0)**, 150 ha
- **Boreaaliset lehdot (9050)** ja luonnonmetsät (9010)

Alueella esiintyy useita uhanalaisia ja EU-direktiivien suojelomia lajeja, kuten:

- **Myyränporras (*Diplazium sibiricum*)**, erittäin uhanalainen (EN)
- **Lettorikko (*Saxifraga hirculus*)**, vaarantunut (VU)
- **Saukko (*Lutra lutra*)**, vaarantunut (VU)

Lisäksi alueella kasvaa **siperiankirjosaraa**, ja alueella on todettu esiintyvän vielä **yksi muu uhanalainen laji**, jonka nimi ei ole julkisessa tiivistelmässä.

Toiminta voi vaikuttaa haitallisesti sekä Natura 2000 -alueen että erityisesti Kätkävaaran lehdon suojelun perusteisiin. Mahdollisia vaikutuksia ovat:

- **melu ja pöly**
- **vesitalouden muutokset**
- **elinympäristöjen pirstoutuminen**
- **luontotyyppien ja lajien heikentyminen**

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesti edellytän, että ennen mahdollisen luvan myöntämistä tehdään **Natura-arviointi**, ja että **Lapin ELY-keskus antaa lausuntonsa** vaikutuksista sekä Natura-alueeseen että Kätkävaaran suojelualueeseen. Lupahakemuksessa ei ole esitetty arviointia eikä ELY:n lausuntoa.

Pyydän, ettei lupaa myönnetä ennen kuin:

1. On tehty luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi
2. ELY-keskus on antanut asiasta lausuntonsa
3. On arvioitu toiminnan vaikutukset Kätkävaaran lehdon suojelu arvoihin erikseen

Lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen ja Lapin maakuntamuseon lausunnot.

Lapin ELY-keskus on antanut 06.06.2025 hakemuksesta seuraavan lausunnon (LAPELY/2113/2025):

Hakemus

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa kalliokiviaineksen ottoon. Toiminta-alue on yhteensä noin 4 hehtaarin kokoinen alue Pelkosenniemen kunnan Kätkävaarassa sijaitsevalla tilalla Pelkosenniemen valtionmaa III RN:o 12:1, kiinteistötunnus 583–893–12–1. Kokonaisottomäärä on 50 000 k-m³ kalliokiviainesta. Varsinaisen ottoalueen pinta-ala on n. 1,20 hehtaaria ja varastointi-/tukitoimintoalueen koko n. 1,7 hehtaaria. Lupaa haetaan kymmeneksi (10) vuodeksi.

Hakemuksen mukaan kohde ei sijaitse pohjavesialueella, eikä alueelta ole aiemmin otettu maa-aineksia. Alin suunniteltu ottotaso on +226,0 metriä (N2000). Ottosyvyys vaihtelee välillä 2–13 metriä. Alueelta ei ole tehty pohjavesihavaintoja. Ottamissuunnitelmassa esitetään, että ottoalueelle mahdollisesti kertyvät valumavedet pumpataan tarvittaessa pois ottoalueen eteläpuolelle tehtävän selkeytysaltaan kautta, josta ne valutetaan edelleen pintavaluntana rinnettä pitkin alas.

Hakemuksen mukaan kohteella louhittu kalliokiviaines jalostetaan murskaamalla eri murskelajikkeiksi ja murske käytetään lähialueilla sijaitsevan Metsähallituksen ylläpitämän metsäautotiestön rakentamiseen ja kunnossapitoon. Ottamisalueelle ei haeta ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristölupaa, sillä ottoalueen toiminta on suunnitelman mukaan tilapäistä ja lyhytkestoista. Ottamissuunnitelman mukaan Kätkävaaran kohteessa louhintaan, murskaukseen ja muihin niihin liittyviin toimintoihin arvioidaan kuluvan toiminta-aikaa kaiken kaikkiaan korkeintaan 49 vrk koko lupakauden (10 vuotta) aikana. Meluhaitat luonnolle (lintujen pesintärauhotus) ja porotaloudelle minimoidaan siten, että alueella ei tehdä murskausta 1.5.–30.6. välisenä aikana.

Suunnitelman mukaan alueen pintamaat kuoritaan ja läjitetään ottoalueen reunoille maisemoinnissa käytettäväksi. Toiminnan päätyttyä ottoalueen luiskat muotoillaan lopulliseen kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi. Mahdolliset ylijäämäkiviainekset käytetään myös soveltuvin osin alueen jälkihoitoon. Varastoidut pintamaat levitetään ottoalueelle, ottoalueen annetaan metsittyä luonnollisesti ja se otetaan metsätalouskäyttöön. Mikäli luontainen metsittyminen ei tuota tarvittavaa taimitiheyttä, alueelle istutetaan männyn taimia 2500 kpl /ha.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että hakemusalue ei sijoitu luonnonsuojelualueelle, luonnonsuojeluohjelmien alueelle eikä Natura 2000 -verkoston alueelle. Hakemusaluetta lähin Natura-alue on Serrijoki-Kätkävuoma (FI1300905), joka sijaitsee noin 500 metrin päässä hakemusalueesta. Natura-alueen suojeluperusteisiin kuuluu kuusi luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä (pikkujoet ja purot, letot, aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät, boreaaliset lehdot, puustoiset suot) ja neljä luontodirektiivin liitteen II lajia (myyränporras, lettorikko, saukko ja uhanalainen kasvilaji). Natura-alueen kanssa valtaosin päällekkäisellä rajauksella sijaitsee myös Kätkäaavan-Serrijoen soidensuojelualue (SSA120168). Ottosuunnitelman mukaan hakemusalueella ei louhita tai murskata lintujen pesimäaikana 1.5.–30.6. Ottosuunnitelmassa mainitaan myös, että tarvittaessa pölyhaitat minimoidaan kastelemalla ja runsaille valumavesille tehdään selkeytysallas.

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Lapin ELY-keskus katsoo kyseisen Natura-alueen suojeluperusteet, lupahakemusalueen etäisyyden sekä toiminnan luonteen huomioiden poissuljetuksi, että Natura-alueen suojelun perusteena olevat luonnonarvot heikentyisivät merkittävästi ottosuunnitelman mukaisen toiminnan seurauksena.

Hakemusalueelta ei tunneta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, ei liitteen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitettuja putkilokasveja, ei liitteen 6 uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja (Lajitietokeskuksen viranomaisportaali 30.5.2025). Alueella ei myöskään sijaitse tiedossa olevia suurten petolintujen reviirejä eikä tunnettuja luonnonsuojelulain 65 §:n tai 64 §:n mukaisia luontotyyppejä.

Kaavatilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu ottamisalue sijoittuu 21.9.2022 voimaan kuulutetun Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan mukaiselle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4515). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Ottamisalueen läheisyyteen sijoittuu lisäksi maakuntakaavaan merkitty luonnonsuojelualue (SL 4280). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita tai kohteita sekä Natura 2000 -verkostoon sisällytettyjä alueita.

Suunnitelulla alueella ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa. ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-aineslain (555/1981) 3 §:n mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain 27 §:ssä säädetään yleisestä luvanvaraisuudesta. Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7 c ja 7 e mukaan muun muassa kivenlouhimolle, kiinteälle tai siirrettävälle murskaimelle tulee hakea ympäristölupaa, mikäli toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 vuorokautta.

Kalliokiviaineksen ottaminen louhoksessa voi myös vaatia vesilain (587/2011) mukaisen luvan esimerkiksi vesilain 3 luvun (luvanvaraiset vesitaloushankkeet) 2 §:n tarkoittaman vesitaloushankkeen yleisen luvanvaraisuuden perusteella tai vesilain 3 luvun 3 §:n tarkoittaman aina luvanvaraisen vesitaloushankkeen perusteella. Näin ollen hankkeesta tulee tehdä vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi, ennen kuin toiminnalle myönnetään maa-aineslupa. ELY-keskus arvioi alustavasti hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella, onko hakemuksen mukaisessa hankkeessa tarpeen vesilain mukainen lupa.

Ympäristöministeriön oppaassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista, murskaustoiminnan suojaetäisyyksistä häiriintyviin kohteisiin sekä jälkihoitotoimenpiteistä.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jolta ei ole aiemmin otettu maa-aineksia.

Lupaharkinnassa tulee huomioida edellä esitetyn lisäksi seuraavat asiat:

Ottamistoiminta

Maa-ainesten otossa tulee ottaa turvallisuuskohdat huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Räjähdyksistä ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa. Ottoalueen jyrkänteiden suojaaminen ja merkitseminen tulee tehdä riittävällä tavalla. Lippusiiman käyttöä jyrkänteiden merkitsemiseen tulee välttää.

Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, ettei alinta ottotasoa aliteta, ja että korot on alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti.

Ottamisalueella tulee huolehtia siitä, että ylimmän havaitun pohjavedenpinnantason päälle jää aina vähintään yhden (1) metrin paksuinen suojakerros koskemattomaa maata. Mikäli ottotoiminnan aikana oton havaitaan ulottuvan tätä syvemmälle, tulee ottotasoa nostaa siten, että suojakerrospaksuus täyttyy. ELY-keskus suosittelee, että suojakerrospaksuus olisi aina vähintään kaksi (2) metriä alueen jälkihoidon toteutumisen ja alueelle aikanaan muodostuvan puuston menestymisen kannalta.

Murskaus

Suunniteltu kallionlouhinta- ja murskaustoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Murskausvuorokausien määräksi on hakemuksessa arvioitu Kätkävaaran kallioalueella korkeintaan 49 vuorokautta koko suunnitellun toimintaiän (10 vuotta) aikana, eikä toiminnalle ole siten haettu ympäristölupaa.

ELY-keskus katsoo, että louhinta- ja murskausvuorokausien määrästä on pidettävä kirjaa, ja tarvittaessa haettava toiminnalle ympäristölupaa (YSL 27 §) viimeistään kun 49 vuorokautta on tullut täyteen. Lupaviranomaisella tulee olla käytettävissä ajantasainen tieto siitä, montako murskausvuorokautta alueella on lupa-aikana käytetty.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella

Ympäristötarkastaja	275/11.03.03/2025 20.10.2025	§ 29/2025
---------------------	---------------------------------	-----------

siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta, suunnitellusta laskeutusaltaasta ja tarkkailusta.

Vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi

ELY-keskus toteaa, että koska kyseessä on kalliokiviaineksen ottaminen louhoksessa, tulisi hankkeesta kertoa tiedot ainakin nykytilanteessa poispumpattavien vesien määrästä sekä tulevasta tilanteesta (eli kun louhos on syvennetty alimpaan ottotasoon, niin paljonko vettä pitää silloin pumpata pois). Tämän perusteella hankkeesta arvioidaan alustavasti, onko kyseisessä tapauksessa tarpeen vesilain mukainen lupa.

Hankkeen kohdalla vesilain mukainen lupa voi tulla kyseeseen vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan tai 3 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella. Näin ollen hankkeesta tulee tehdä vesilain mukaisen luvantarpeen arviointi, ennen kuin toiminnalle myönnetään lupa.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan, eikä hakemuksen mukainen alue sijoitu pohjavesialueelle. Hakemuksessa ei ole esitetty tarkempia tietoja tai arvioita alueelta mahdollisesti vapautuvien louhosvesien määrästä, sillä hakemuksen mukaiselta ottoalueelta ei ole aiemmin otettu maa-aineksia. Ottamissuunnitelmassa esitetään, että mikäli ottoalueelle kertyy sade- ja sulamisvesiä, joita joudutaan pumpaamaan alueelta pois, tehdään ottoalueen eteläpuolelle selkeytysallas, johon vedet pumpataan ja josta ne sen jälkeen valuvat pintavaluntana rinnettä pitkin alas. Hakemuksessa ei ole esitetty tarkempia tietoja alueen pohjaveden pinnantasosta. Ottamissuunnitelman mukaan koekaivuussa ei ole havaittu pohjavettä, sillä kallio tuli aina vastaan alle 1,5 m:n kaivuusyvytydessä. Arvio pohjaveden pinnantasosta alueella perustuu lounaassa oleva läheisen suon pintaan, joka on n. tasolla +187,0 metriä mpy. Ottoalueen suunniteltu pohjataso tasolla +226,0 metriä (N2000). Maisemointi- ja jälkihoitosuunnitelman perusteella louhoksen ei myöskään arvioida täyttävän vedellä ottamistoiminnan päätyttyä.

ELY-keskus toteaa, että hakemuksessa esitettyjen tietojen tai karttatarkastelun perusteella hakemusalueella ei ole vesilain tarkoittamaa vesistöä, jolloin ottotoiminta ei kohdistu vesistön pohjaan. Tätä kautta ei siis tule tarvetta vesilain mukaisen luvan hakemiselle.

ELY-keskus katsoo, että hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella toiminnan alkaessa mahdollinen louhokseen kertyvä ja poisjohdettava pohjavesimäärä on vähäinen (alle 250 m³/vrk), jolloin tarve vesilain mukaisesta luvasta ei myöskään automaattisesti täytyisi.

Lupaharkinta voi tulla uudelleen ajankohtaiseksi esimerkiksi siinä vaiheessa, kun louhosta syvennetään tai, jos otto ulottuu pohjavesipinnan alapuolelle. Mahdollinen pohjavesien pumppaaminen pois ottoalueelta voidaan kuitenkin katsoa olevan väliaikaista toimintaa, mikäli hanke ei vaadi kuivanapitoa jatkuvasti (vesilain (3 luku, 3.1 §:n kohta 2) tarkoittama kohta "muutoin kuin tilapäisesti..."). Lisäksi vesilain mukainen lupa voidaan vaatia myös esimerkiksi siinä tapauksessa, jos toiminnan tarkkailu osoittaa, että toiminnasta aiheutuu luonnon tai vesistön tilan huononemista (vesilain 3 luku, 2.1 §:n kohta 2).

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei vaadi tässä vaiheessa vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesluvassa annettavien lupamääräysten tulee kuitenkin sisältää tarkkailuvelvoite, jonka perusteella mm. hankkeen mahdollisia ympäristö- ja kuivatusvaikutuksia sekä mahdollista poispumpattavaa vesimäärää voidaan seurata. Tarkkailuvelvoitteen tulee sisältää mm. poispumpattavan louhosveden laadun seuranta. Lisäksi ottoalueen mahdolliseen kuivanapitoon liittyvien poispumpattavien vesien määrää tulee seurata vuorokausi/kuukausi/vuositasolla toiminnan käynnistyessä ja toiminnan aikana.

Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että alueelta poispumpattavien pohjavesien määrä ylittää 250 m³/vrk tai poispumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, saattaa tarve vesilain mukaiselle luvalla tässä vaiheessa aktivoitua. ELY-keskus pyytää myös huomioimaan, että kun poispumpattavan veden määrä ylittää 100 m³/vrk, tulee siitä ilmoittaa ELY-keskukselle (VL 2 luku, 15 §).

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Maisemointi- ja jälkihoitotyöt tulee tehdä luvan voimassaoloaikana. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen turvallisuusnäkökohdat huomioiden.

Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin

orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jolta ei ole aiemmin otettu maa-aineksia.

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain tai vesilain tarkoittamia haittoja, mikäli ottaminen tapahtuu hakemuksessa esitetyllä tavalla ja ottamistoiminnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat.

ELY-keskuksen näkemys on, että hanke ei vaadi tässä vaiheessa vesilain mukaista lupaa, sillä toiminnasta johtuvan louhosalueen mahdollisen kuivanapidon takia poispumpattavien pohjavesien määrä on toiminnan aloitusvaiheessa vähäinen (alle 250 m³/d) eikä kuivanapito ole jatkuvaa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee kuitenkin lupamääräyksissä määrätä, että louhosalueelta poispumpattavien vesien määrää ja laatua on tarkkailtava.

ELY-keskus myös muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

ELY-keskus vielä muistuttaa lopuksi, että koska murskaustoiminnalle ei ole haettu ympäristölupaa, koko kymmenen (10) vuoden lupa-aikana alueella tulee olla alle 50 murskausvuorokautta. Lupaviranomaisen tulee valvoa, että ilman ympäristölupaa sallittavien murskausvuorokausien määrää ei ylitetä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus.

Lapin maakuntamuseo on antanut 19.06.2025 hakemuksesta seuraavan lausunnon:

Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Metsähallitus Metsätalous Oy:n maa-aineslain (555/1981) mukaisesta maa-aineslupahakemuksesta Pelkosenniemenellä Kätkävaaran kallioalueelle kiinteistölle 583–893–12–1 Pelkosenniemen valtionmaa III. Ottamislupaa haetaan kymmenen (10) vuoden ajalle 50 000 k-m³ ottomäärälle. Kyseessä on uusi ottoalue.

Ottamisalue sijaitsee Pelkosenniemen kunnan alueella Kätkävaaran länsirinteellä noin 17 km Pelkosenniemen keskustaajamasta koilliseen. Alueelta ei tunneta arkeologisia kohteita. Alueeseen ei tiettävästi ole kohdistunut arkeologisia selvityksiä viimeisen 10 vuoden aikana.

Ottamisalue sijaitsee jyrkällä vaaran rinteellä. Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole soita tai vesistöjä. 5p LiDAR-aineistosta tarkasteltaessa ei havaita alueella arkeologisesti kiinnostavia anomalioita. Historiallisissa ilmakuvissa ei havaita arkeologisesti kiinnostavaa. Vanhimmissa saatavilla olevissa kartoissa (1940-luvulta) ei havaita alueella mitään arkeologisesti huomiota kiinnittävää. Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan ottoalueen arkeologinen potentiaali on lähinnä marginaalista.

Lapin maakuntamuseo toteaa, että sen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat luvan myöntämiseen.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen muistutuksesta ja lausunnoista.

Hakija on antanut 10.07.2025 muistutuksesta seuraavan vastineen:

Metsähallitus Metsätalous Oy hakee Kätkävaaraan uutta kallioma-ainespaiikkaa hallinnassaan olevan tiestön rakentamista, peruskorjausta ja hoitoa varten. Tällä maa-ainespaiikalla varmistetaan 10 vuodeksi riittävä ja laadukas materiaali kyseisiin toimenpiteisiin. Murskausvuorokausia on kohteella kymmenen vuoden aikana enintään 49 vuorokautta. Ensimmäisen louhinnan ja murskauksen jälkeen ottoalue aidataan. Maa-ainesten oton jälkeen maa-ainespaiikka maisemoidaan ja otetaan metsätaloudeksi. Murskauksia ei tehdä joka vuosi ja niinä vuosina, jolloin niitä tehdään, on arvioitu murskausaika n.1–2 viikkoa.

Metsähallitus Metsätalous Oy käyttää hallinnassaan olevia monikäyttömetsiä metsätalouden liiketoimintaan voimassa olevien lakien ja asetusten mukaan. Liiketoiminnassa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö ja porotalous rajaamalla kohteita joko kokonaan tai osittain toiminnan ulkopuolelle. Maa-ainespaiikan ympärillä oleva metsä on normaalia monikäyttömetsää.

Pitämällä hallinnassaan olevan tiestön hyvässä kunnossa Metsätalous Oy mahdollistaa oman metsätalouden harjoittamisen sekä paikallisten ihmisten virkistyskäytön alueillansa.

Meluhaitat luonnolle ja porotaloudelle minimoidaan murskausajankohdalla (porotalous, lintujen pesintärahoitus). Alueella ei murskata 1.5.–30.6. välisenä aikana.

Mikäli ottoalueelle kertyy valumavesiä, joita joudutaan pumppaamaan alueelta pois, tehdään ottoalueen eteläpuolelle selkeytysallas, johon vedet pumpataan ja josta ne sen jälkeen valuvat pintavaluntana rinnettä pitkin alas.

Kätkävaaran lehtojensuojelualue sijaitsee n. 1 km:n etäisyydellä maa-ainesalueesta Kätkävaaran pohjoispuolella. Kohteiden välissä on Kätkävaaran huippu sekä metsää yli 0,5 km leveydeltä. Nämä asiat estänevät mahdolliset melu ja pölyhaitat. Vesitalouden muutoksia ei ole myöskään odotettavissa kohteiden sijaintien vuoksi.

Koska maa-ainesalue sijaitsee n. 1 km:n etäisyydellä Lehtovaaran lehtojensuojelualueesta ei se aiheuta merkittävää haittaa suojelualueen luontotyyppeihin ja lajeihin.

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Metsähallitus Metsätalous Oy:lle myönnetään maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen Kätkävaaran kallioalueelle kiinteistölle 583–893–12–1 Pelkosenniemen Valtionmaa III. Lupa myönnetään kymmeneksi (10) vuodeksi 50 000 k-m³ ottomäärälle. Lupa myönnetään hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaisesti sekä seuraavia lupaehtoja noudattaen.

Lupamääräykset

1. Ottamislupa myönnetään yhteensä 50 000 k-m³ kokonaisottomäärälle kallio kivaiinesta. Lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 20.10.2035.
2. Ennen ottamistoiminnan aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten suorittamiseksi 10 198 €:n suuruinen vakuus (MAL 12 § ja MAL 21 §). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta luvan voimassaoloajan yli, eli 20.10.2037 asti.
3. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan, että lupaehtojen edellyttämät valmistelevat toimenpiteet on tehty.
4. Ottamisalueen reunat tulee merkitä maastoon paaluin, asentaa 2 kpl:ta korkeuskiintopisteitä, sekä useampi korkomerkki. Alueella toimittaessa tulee pitää

huolta, ettei alinta ottotasoa aliteta. Alueelle tulee asentaa maa-ainesten ottotoiminnasta kertova kyltti sekä tarvittaessa varoituskyltit. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä, oikein sijoitettuja ja riittävän korkeita, jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan sekä myös talvella maan ollessa lumipeitteinen. Ottamisalueen reunat tulee luiskata ottamisen edetessä vähintään 1:1 kaltevuuteen, siten ettei niistä aiheudu vaaraa ihmisille tai eläimille. Mikäli luiskien kaltevuus on jyrkempi kuin 1:1, on alueella käytettävä turva-aitana 1,5 m korkeaa metallista verkkoaitaa.

5. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Jälkihoidon yhteydessä nämä pintamaat tulee levittää takaisin ottamisalueelle alkuperäisessä järjestyksessä.
6. Luvan mukaista maa-ainesten kaivuuta, louhintaa, rikitusta ja murskausta ei saa suorittaa 01.05–30.06. välisenä aikana.
7. Murskausvuorokausista tulee pitää kirjaa, ja tarvittaessa haettava toiminnalle ympäristölupaa (YSL 27 §) viimeistään kun 49 vuorokautta on tullut täyteen. Lupaviranomaiselle tulee toimittaa aina toimintajakson päätyttyä tieto murskausvuorokausien määrästä.
8. Melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön. Mahdolliset pölyhaitat tulee minimoida kastelemalla.
9. Pohjaveden päälle on jätettävä kauttaaltaan vähintään kahden (2) metrin suojaava puhdas maakerros. Ottotasoa tulee tarvittaessa nostaa, mikäli pohjavesihavainnot antavat siihen aiheita.
10. Ottamisalueelle kerääntyvät vedet tulee käsitellä ensisijaisesti pintavalutuksella alueelta etelään. Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa alapuoliseen ympäristöön eikä viereisiin kiinteistöihin. Tarvittaessa vedet tulee käsitellä laskeutusaltaassa kiintoaineen pidättämiseksi ennen niiden johtamista maastoon. Mikäli kalliorintauksesta suotautuu vähäistä suurempia määriä kalliopohjavettä, tulee ottotoiminta keskeyttää ja ottaa yhteyttä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen. Viranomainen voi tehdä muutosesityksen tarkkailumääräyksiin, mikäli alueelta poistuvien vesien määrä on ennakoitua suurempi tai poistuva vesi saattaa aiheuttaa ympäristön pilaantumista.
11. Luvanhaltijalla on tarkkailuvelvoite, jonka perusteella hankkeen mahdollisia ympäristö- ja kuivatusvaikutuksia sekä mahdollista poispumpattavaa veden määrää ja laatua on tarkkailtava. Ottoalueen mahdolliseen kuivanapitoon liittyvien poispumpattavien vesien määrää tulee seurata vuorokausi/kuukausi/vuositasolla toiminnan käynnistyessä ja toiminnan aikana. Toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin. Mikäli hankkeen tarkkailun yhteydessä havaitaan, että alueelta poispumpattavien pohjavesien määrä ylittää 250

m³/vrk tai pois pumpattavat vedet ovat laadultaan sellaisia, että niistä voi aiheutua luonnon vahingollista muuttumista tai vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista, tarvitaan vesilain mukainen lupa. Kun pois pumpattavan veden määrä ylittää 100 m³/vrk, tulee siitä ilmoittaa ELY-keskukselle (VL 2 luku, 15 §).

12. Jätteitä, ylijäämämassoja ym. ei saa sijoittaa ottamisalueelle. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi.
13. Öljyjen ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta, jotta maaperä tai pohjavesi ei likaantuisi. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi ja autojen ja koneiden huolto ja pesu alueella on kielletty. Työkoneiden toiminta- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Suojusratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.
14. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on maa-ainesten ottoalueelle varattava riittävästi imeytysmateriaalia sekä tarvittavaa kalustoa vuotojen leviämisen estämiseksi.
15. Jos öljyä tai muuta pohjaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja pelastuslaitokselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle.
16. Maisemointi- ja jälkihoitotyöt tulee tehdä luvan voimassaoloaikana. Maa-ainesten ottamisen loputtua alue on siistittävä, alueelta on poistettava koneet ja laitteet sekä sinne pystytetyt rakennelmat on purettava. Alueen seinämät tulee porrastaa tai loiventaa rinteiksi. Rinteiden kaltevuuden tulee olla pääsääntöisesti 1:3 tai loivempia. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta ja pintamaat tulee palauttaa alueelle lupamääräyksen nro 5 mukaisesti. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua. Mikäli luontainen metsittyminen ei tuota tarvittavaa taimitiheyttä, alueelle tulee istuttaa männyn taimia.
17. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista lopputarkastusta.
18. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

19. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-ainelain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrä ja laatua koskeva ilmoitus vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.
20. Luvan käsittelystä peritään lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen mukainen tarkastusmaksu. Tarkastusmaksu on 4934 1750*) euroa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo maa-ainesluvallista toimintaa säännöllisillä tarkastuksilla. Tarkastustiheys perustuu toiminnasta tehtävään riskinarvioon. Tarkastukset ovat maksullisia. Maa-ainesluvan muuttamisen tarpeen arvio tehdään aina säännölliseen valvontaan kuuluvan tarkastuksen yhteydessä. Maa-ainesluvan valvonnasta peritään vuosittaista valvontamaksua, joka perustuu kulloinkin voimassa olevaan maa-ainestaksaan.

PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ottamistoiminta tai sen järjestely ei ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamis- ja maisemointisuunnitelman, joten lupa ottamiseen on myönnettävä. EU:n kaivannaisjätedirektiivi koskee myös maa-ainelain mukaista maa-ainesten ottotoimintaa. Hakija on esittänyt kaivannaisjättesuunnitelman.

Lupamääräysten perustelut

Yleiset perustelut

Maa-ainelain 11 §:n mukaan aineiden ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Vastaus annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin

ELY-keskuksen antama lausunto on huomioitu lupamääräyksissä nro 5–11 sekä 16. Lapin Maa-kuntamuseon lausunnossa ei esitetty lupamääräyksiin vaikuttavia huomioita. Jätetty muistutus on huomioitu lupamääräyksissä 6, 8 sekä 10–11.

Luonnonsuojelunlain (9/2023) 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää. Perusteluna jätettyyn muistutukseen todetaan, että hakemusalue ei sijoitu luonnonsuojelualueelle, luonnonsuojeluohjelmien alueelle eikä Natura 2000 -verkoston alueelle. Lausunnossaan Lapin ELY-keskus katsoo, että ottaen huomioon Natura-alueen suojeluperusteet, lupahakemusalueen etäisyyden sekä toiminnan luonteen voidaan poissulkea, että Natura-alueen suojelun perusteena olevat luonnonarvot heikentyisivät merkittävästi ottosuunnitelman mukaisen toiminnan seurauksena. Hakijan vastineessa tekemän arvioinnin mukaan toiminta ei aiheuta merkittävää haittaa Kätkävaaran lehtojensuojelualueen luontotyyppeihin ja lajeihin.

Alueelle suunniteltu toiminta sekä lupahakemusalueen välimatka suojelualueisiin huomioituna, suunniteltu hanke ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Serrijoki-

Kätkävuoman Natura- suojelualueen, Kätkäaavan-Serrijoen soidensuojelualueen eikä Kätkävaaran lehtojensuojelualueen luonnonarvoja.

Lupamääräys 1

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Lupa on myönnetty sille määräajalle ja kokonaisottomäärälle, joita hakija on esittänyt.

Lupamääräys 2

Vakuudesta on annettu määräys maa-aineslain 12 §:n ja 21 §:n perusteella. Vakuuden suuruuden laskemiseen käytetään voimassa olevaa taksaa. Vakuuden suuruus lasketaan seuraavalla kaavalla: Otettava maa-aines määrä $\times 0,035$ euroa/m³ + ottoalueen pohja-alueen pinta-ala $\times 0,44$ euroa/m² + reuna-alueen pinta-ala $\times 0,88$ euroa/m². Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteenä.

Lupamääräys 3

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 4

Määräykset on annettu ulkopuolisten turvallisuuden varmistamiseksi ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi. Alueella ei saa käyttää lippusiimoja porojen sotkeutumisvaaran vuoksi.

Lupamääräys 5

Pintamaiden varastoinnista on annettu määräys mahdollisimman hyvän maisemointituloksen turvaamiseksi.

Lupamääräys 6

Maa-ainestenoton ja kuljetuksen meluvaikutukset voivat aiheuttaa haittaa tai vahinkoa luonnolle (lintujen pesintärauhotus).

Lupamääräys 7

Määräys on annettu varmistamaan, että toiminta ei ylitä ympäristöluvanvaraisuuden kynnystä. Siirrettävän murskausaseman toiminta on ympäristöluvanvaraista, mikäli toimintavuorokausien määrä on vähintään 50.

Lupamääräys 8

Lupamääräys on annettu, jotta pöly- ja meluhaitan leviämistä ympäristöön voidaan rajoittaa.

Lupamääräys 9

Määräys suojaetäisyydestä pohjaveteen on annettu pohjaveden pilaantumisen tai sen riskin välttämiseksi.

Lupamääräykset 10–11

Hakija ei ole hakemuksessaan esittänyt yksityiskohtaista suunnitelmaa vesien johtamisesta. Vesien johtamisesta ei saa aiheutua alapuolisten vesien samentumista tai muuta vesistön pilaantumista. ELY-keskuksen näkemys tarkkailun toteuttamisesta on huomioitu määräyksiä annettaessa.

Lupamääräykset 12–15

Määräykset öljyjen ja muiden ympäristölle vaarallisten aineiden käsittelystä, varastointiin käytettävien alueiden rakenteista ja suojaamisesta, häiriötilanteisiin varautumisesta sekä toiminnasta mahdollisten päästöjen yhteydessä on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi ja viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi. Toimintaa koskee ympäristönsuojelulain 16 §:n mukainen maaperän pilaamiskielto ja 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto.

Lupamääräys 16

Lupamääräys on annettu alueen maisemoinnin toteuttamiseksi niin, että lopputuloksena muodostuu ympäröivään luontoon ja maisemaan sulautuva kokonaisuus, eikä alueesta aiheudu haittaa tai vaaraa siellä liikkuville.

Lupamääräys 17

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 18

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 13 a §:n perusteella.

Lupamääräys 19

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 23 §:n ja maa-ainesasetuksen 9 §:n perusteella.

Lupamääräys 20

Määräys koskee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemää valvontaa ja sen maksullisuutta, joka perustuu maa-aines ja ympäristönsuojelulainsäädäntöön (MAL 23 §, MAA 7.2 §, YSL 168.2 § ja YSL 205 §). Maksua määrättäessä sovelletaan voimassa olevaa taksaa. Voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti maksu määräytyy otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 280 euroa, sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-aineksen yksikkötilavuutta kohti 0,017 euroa. Maksuun lisätään asianosaisten kuulemisesta perittävä maksu, 50 euroa/asianosainen, kunnallisesta ilmoituksesta 70 euroa ja kahdesta lehti-ilmoituksesta 181 euroa.*)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 5–6, 10–13 a, 23 ja 23 a §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 5, 6–7, 16–17

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6–9 §

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (379/2008) 4 §

Vesilaki (587/2011)

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätöksen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen muutoksenhakupäivä on 26.11.2025.

Ympäristötarkastaja

275/11.03.03/2025
20.10.2025

§ 29/2025

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään (MAL 19 § 2 mom.)

- Hakijalle

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan (MAL 19 § ja 3 mom.)

- Julkisella kuulutuksella viranomaisen ja kunnan verkkosivuilla
- Lapin ELY-keskukselle
- Lapin maakuntamuseolle
- Asian käsittelyn yhteydessä kuulluille asianosaisille

PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ

Ympäristötarkastaja Raisa Alatarvas

DELEGOINTIPÄÄTÖS:

Kemijärven kaupungin ympäristöterveyslautakunta YTLTK 23.01.2023 § 8

*) Korjattu ilmeisenä laskuvirheenä hallintolain (434/2003) 51 §:n nojalla 20.10.2025.

Raisa Alatarvas
Ympäristötarkastaja
20.10.2025 Kemijärvi

LIITTEET:

Liite 1 Vakuuksien käsittelyn periaatteet
Liite 2 Valitusosoitus

LIITE 1

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI Ympäristöterveyslautakunta 10.2.2023 § 22

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankki tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallinen ja suositeltavin vakuuden muoto

- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa, kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (18) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa

- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisten vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvan-varaisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

LIITE 2

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus

Maa-aineslupaa koskevan hallintovalituksen saa tehdä

- 1) asianosainen;
- 2) kunnan jäsen;
- 3) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;
- 6) muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Käyntiosoite: Torikatu 34–40, Oulu
Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Valitusaika 30 päivää. Viimeinen muutoksenhakupäivä on 26.11.2025.

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, joksi katsotaan seitsemäs päivä siitä, kun päätöstä koskeva kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla.

Valituskirja

- Valituskirjelmässä on ilmoitettava
- Valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- Päätös, johon haetaan muutosta (alkuperäinen tai jäljennös)
- Miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- Muutosvaatimuksen perusteet

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä

arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisesti.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 260 €. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.